

Nr 65

Utlåtande i anledning av motion om lagstadgad rätt till semester mellan jul och nyår.

Andra lagutskottet har behandlat en till lagutskott hänvisad motion, I: 756, av herr *Bengtson*, i vilken hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning syftande till att veckan mellan jul och nyår blir obligatorisk semestervecka».

Gällande bestämmelser m. m.

Lagstiftningen om semester tillkom år 1938. Semestern bestämdes då till en dag för varje anställningsmånad. Semesterns längd har därefter successivt ökats och utgör sedan år 1965 i princip två dagar för varje kalendermånad, som anställningsförhållandet bestått. Gällande bestämmelser återfinns i *1963 års semesterlag*. Arbetsgivaren äger bestämma när semestern skall utgå. Om arbetstagaren inte begär annat skall dock semestern såvitt möjligt förläggas till sommartid. En arbetstagare är berättigad att utfå semestern i ett sammanhang, i den mån semestern inte överstiger fyra veckor.

Motionen

Motionären hävdar att man bör införa en ytterligare semestervecka, som skulle förläggas mellan jul och nyår. I motionen anförs vidare härom.

Denna arbetsvecka splittras genom helgerna och däremellan infallande söndagar på ett sådant sätt att den ur arbetssynpunkt är föga effektiv. Många företag har också tagit steget fullt ut och inställt driften mellan jul och nyår. Företag med kontinuerlig drift stoppar ofta helt under denna vecka. För andra grupper, t. ex. handelsresande, skogsarbetare, vissa sjöfolksgrupper m. fl., pågår intet arbete under denna tid. I ett mycket stort antal fall arbetar man in tiden mellan jul och nyår och får därmed en fri-vecka mellan de båda helgerna. För dem som nu arbetar under den korta tid som är arbetstid mellan de båda helgerna stöter det på större svårigheter genom att man inom så många andra områden av arbetslivet har stängt.

Tidigare behandling

Vid 1964 års riksdag väckte herr Bengtson en motion med samma syfte som den förevarande. Motionen avslogs på hemställan av *andra lagutskottet* som i sitt *utlåtande nr 24* anförde.

Spörsmålet om på vilket sätt en ytterligare arbetstidsförkortning bör uttagas och frågor om arbetstidens förläggning i samband med helger torde falla inom ramen för vad 1963 års arbetstidskommitté har att utreda. Utskottet finner icke anledning att ta ställning till dessa problem innan resultatet av utredningens arbete föreligger.

1963 års arbetstidskommitté

Kommittén har i november 1968 lagt fram förslag till en allmän arbetstidslag innefattande övergång till 40-timmarsvecka. Kommittén, som även haft att behandla frågan om en helgdagsreform, har härvidlag inskränkt sig till att föreslå att trettondagen flyttas till en söndag och Kristi himmelfärdsdag flyttas till en lördag.

Utskottet

I förevarande motion begärs utredning av frågan om att göra tiden mellan jul och nyår till en »obligatorisk semestervecka». Motionären anser att det vid sidan om de fyra redan genomförda semesterveckorna kan vara befogat med ett sådant arrangemang, eftersom veckan mellan jul och nyår är splittrad och föga effektiv ur arbetssynpunkt.

Utskottet konstaterar först att motionärens förslag innebär en förkortning av årsarbetstiden. Förslag om införande av 40-timmars arbetsvecka kommer enligt vad som förutskickats att inom den närmaste tiden föreläggas riksdagen. Att innan ställning tagits till det förslaget diskutera ytterligare förkortning av arbetstiden kan över huvud taget inte vara aktuellt. När det gäller att komma till rätta med eventuella problem föranledda av de få och ibland splittrade arbetsdagarna mellan jul och nyår vill utskottet framhålla att dessa problem bör lösas genom överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter. Genom olika arrangemang med inarbetande av arbetstid eller semester har de aktuella arbetsdagarna ofta kunnat göras arbetsfria. Ett genomförande av motionärens förslag står f. ö. i strid med principerna för den nuvarande semesterlagstiftningen, som innebär att ledighetstiden står i relation till antalet arbetade dagar.

Utskottet får med hänvisning till det anförda hemställa,
att motionen I: 756 inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 oktober 1969

På andra lagutskottets vägnar:

RUTH HAMRIN-THORELL

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Dahlberg (s), Wanhainen (s), Österdahl (fp), Kaijser (m), Andreasson (cp), Ivar Andersson (s) och fru Grethe Lundblad (s);

från a n d r a kammaren: herr Lundberg (s), fröken Wetterström (m), herrar Fredriksson (s), Svensson i Kungälv (s), Göransson (s), fru Fränkel (fp), fru Håvik (s) och herr Johansson i Skärstad (cp).